

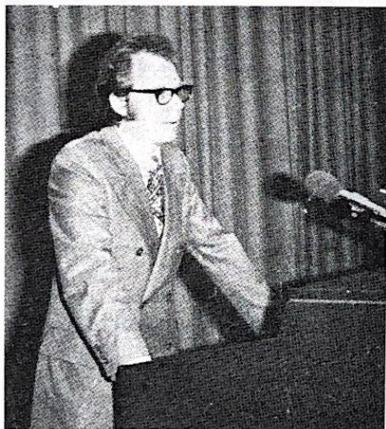
La Espero

1974-5

Svenska Esperantotidningen

Fondita en 1913

NY ERA I UEA

H. Tonkin, nyvald president. (Foto: Heroldo).

59:e världskongressen — intensiv vecka i hypermodern skyskrapermiljö

En natt för jämnt 24 år sedan passerade skrivaren av dessa rader Hamburgs imponerande Hauptbahnhof på väg till Paris för att där övervara den 35:e världsesperantokongressen. Fem år hade gått sedan krigsslutet, men krigets spår fanns ännu i massor synliga i hela Tyskland. Särskilt minns jag från det korta nattliga besöket i det stora stationshuset, att det inte fanns en enda hel glasruta i dess väldiga glastak.

Nu var vi på nytt i Hamburg och kunde konstatera de enorma skillnaderna, sedan alla hemska spår för länge sedan utplånats av ett kvartsssekels fred, som i stället givit staden ett modernt och tilltalande ansikte.

(Forts. sid. 42)

En statlig utredning föreslår att hela undervisningen "internationaliseras", bl. a. genom att all kurslitteratur på universiteten blir engelskspråkig. Med anledning av detta har Esperantoförbundets styrelse antagit följande uttalande:

Ska Sverige låta sig frivilligt kolonialiseras?

Esperantoförbundet anser att förslaget från UKÄ:s internationaliseringsutredning är helt oacceptabelt. Utredningen har föreslagit att engelskan skulle få en mycket stark ställning, inte bara vid universiteten, utan också på gymnasiet.

Därmed tar vi frivilligt ett stort steg i riktning mot den situation som råder i många länder i Afrika och Asien i dag. Beroende på vilket land som en gång varit kolonialmakt, är den högre undervisningen i många uländer helt beroende av Storbritannien/USA eller av Frankrike. Det medför att forskning och kulturdebatt sker på ett främmande språk, ländernas egna språk utarmas och något av stormakternas språk får en allt starkare ställning.

Det är förvånande att utredningen kommit till ett sådant resultat just nu. "Internationell" betydde kanske för ett decennium sedan samma sak som "engelsk", men under de senaste åren har kulturdebatten i Sverige börjat få upp ögonen för att det finns stora delar av världen där man bör använda andra språk: Latinamerika med spanska och portugisiska, f d franska kolonier med franska, Östeuropa med ryska, för att inte tala om Kina där världens största språk talas. Så sent som senaste vintern började den arabiska världen mera aggressivt göra sitt språk gällande.

I och med att vi i Sverige koncentrerar våra resurser inom utbildningen till att lära oss engelska, avskärmar vi oss från den direkta kontakten med en stor del av världen. Vi hämtar våra impulser — vetenskap, nyheter, kultur — via den engelskspråkiga delen av världen. Även om vi i dag litat på att på den vägen få objektiva informationer (vilket väl inte alla gör), så finns det inga garantier för att det är så om 30—40 år.

Esperantoförbundet anser naturligtvis att det är nödvändigt att komma överens om ett internationellt språk. Även den som har mycket stora ambitioner har svårt att lära sig både engelska, franska, spanska, ryska, kinesiska och några till av de 3 000 språk som finns.

Men det språk vi väljer skall inte vara ett av stormakternas språk, utan det måste vara ett språk, där alla länder har lika rätt till inflytande över språkets utveckling.

Utredningens förslag om engelskans ställning i den svenska utbildningen får inte accepteras!

ESPERANTOFÖRBUNDETS STYRELSE

Det var nämligen nu "den fria och Hansastaden" själv som stod för världskapet för årets esperantokongress, nummer 59 i den långa raden.

På lördagskvällen den 27 juli strålade över 1.600 kongressdeltagare från 51 länder samman för att begå "interkona vespero", det tillfälle då man stiftar nya bekantskaper och återupplivar gamla över språk- och landgränser.

Högtidlig invigning skedde söndag förmiddag i Congress Centrum Hamburgs största sal, som enligt gammal kongresstradition under den aktuella veckan fick bära namnet "Zamenhof". Ett ovanligt stort antal hälsningsanföranden av officiella och diplomatiska representanter nödvändiggjorde vissa omstuvningar i invigningsprogrammet, men så blev också kongressen rätt grundligt och högst ceremoniellt välkomsthälsad, dels av Hamburgs fungerande borgmästare och regeringschef, professor Biella, och dels av ministerialrådet dr Rommel såsom representant för förbundsminister Helmut Rohde, kongressens höge beskyddare, samt vidare av inte mindre än 18 diplomatiska representanter. De flesta hälsningsanförandena hölls på talarnas egna respektive modersmål och tolkades omedelbart till det internationella språket, men några hölls också direkt på esperanto. Sända gjorde t. ex. den konservativa brittiske underhusledamoten Ernie Money samt den amerikanske generalkonsuln John A. Brogan bägge stor lycka med sina ganska långa men likväl perfekt framsagda hälsningar på det för dem alldeles nyinlärdade språket.

UEA:s mångårige ordförande, professor Ivo Lapenna, måste p. g. a. hälsningstalens mängd och längd korta av sitt högtidstal, som dock framfördes med all den elegans och vältalighet som hans dynamiska person är mäktig.

På kongressveckans digra program fanns uppförda inte mindre än 97 olika punkter, och bland de första i tur stod invigning av Sommaruniversitetet med 11 populärvetenskapliga föreläsningar, hållna av lika många framstående specialister, var på sitt område. Vi skall strax återkomma till föreläsarnas namn och ämnen.

Söndagsaftonen fortsatte med ekumenisk gudstjänst av katoliker och protestanter gemensamt i en av Hamburgs många kyrkor, Gnadenskirche, varefter söndagens program avslutades med "tysk kulturafton" i körsångens, jägarhornmusikens och den nordtyska folkdansens tecken.

Själva kongressarbetet vidtog i full omfattning på måndagsmorgonen, men det skulle förvisso krävas långt större spaltutrymme att i detalj räkna upp alla begivenheter. Låt oss nämna några få: UEA hade under veckans lopp två allmänna och tre kommittésammanträden (offentliga); de fackinriktade mötena var som vanligt talrika, alltifrån matematikernas och krigstjänstvagrarnas till scouternas och de blindas speciella

sammankomster. Sommaruniversitetet arbetade hela veckan och samlade fulltaligt auditorium vid samtliga föreläsningar, vilka i tur och ordning innehöll följande:

Prof. I. Lapenna, England: "Grundläggande juridiska principer för den Europeiska Ekonomiska Gemenskapen".

Prof. S. Kawamura, Japan: "Vem livnär oss människor på jorden?"

Prof. H. Ebinger, Västtyskland: "Bättre förställelse för andra länder och folk medelst modern geografiundervisning".

Polens Radio följde uppmärksamt kongressen.

Prof. O. Pancer, Jugoslavien: "Nytida jordbruk och trädgårdsskötsel och deras bidrag till skapandet av en sund miljö för mänskligheten".

Prof. P. Nergaard, Danmark: "Brådskande uppgifter för vetenskapen i den nära framtiden".

Prof. K. Kordylewski, Polen: "Uppväckandet av stoftmänar".

Prof. Régulo Perez, Spanien: "Karnarieöarna och deras kanariefågel".

Prof. M. I. Isaev, USSR: "Vetenskapens roll i språkets utveckling".

Prof. C. Støp-Bowitz, Norge: "Dronterna, utdöda och omdiskuterade fåglar".

Prof. G. Waringhien, Frankrike: "Esperantos inkunabler".

Prof. V. Peevski, Bulgarien: "Vetenskapen och det internationella språket".

Men kongressen dansade också. Detta skedde redan på måndagskvällen efter en festbankett, som bjöd på hög stämning och många goda men i en kanske en smula överdrivet rask takt serverade läckerheter. Bankettgästerna stiftade f.ö. bekantskap med det troligen internationellaste av alla svenska ord, nämligen "skål!" uttalat av disponent Carlen från Sverige i ett av bankettalen.

Den bulgariska esperanto-teatergruppen från Sofias statliga scen gav på onsdagskvällen en föreställning med "Barberaren i Sevilla" av

fransmannen P. A. C. Beaumarchais, textförfattaren till Rossinis berömda opera med samma namn. Professionell kunnighet och bravur kännetecknade den uppskattade föreställningen.

Torsdagen var helledig vad kongressarbetet beträffar. I stället företog man utfärder, dels liksom skrivaren per båt ("Bürgermeister Mönckeberg") på floden Elbe till Glückstadt, en förtjusande nordtysk småstadsideyll modell ä, där måltid intogs, och dels med tåg till Heiligenhafen för att idka badliv. Med hänsyn till den svala och fuk-

tiga väderlekstyp som här liksom i vårt eget land härskat denna sommar, får det förmodas att det sistnämnda alternativet visade sig mindre attraktivt än båtfärden, som alltegenom blev en fullträff. Vädrets makter stod denna dag helt välvilligt på arrangörernas och deltagarnas sida med strålände solsken, även om sommarvärmen inte var särskilt framträdande.

Dagligen kunde kongressdeltagarna dessutom under lokala, esperantotalande guiders ledning företå rundturer med buss och båt i staden och dess vidsträckta hamn för att beskåda stadens många sevärdheter till lands och sjöss.

Den traditionella stämningen kunde sålunda i hög grad upplevas av de 51 nationerna, men en viss skugga lade sig också över veckans händelser. UEA:s ordförande sedan åtskilliga år, som varit verksam i världsförbundets ledning ända sedan år 1938, bl. a. under ett antal år som dess generalsekreterare, tillkännagav redan i sitt inledande festtal sin avsikt att avsäga sig samtliga uppdrag inom UEA.

I samband med denna prof. Lapennas avsägelse vidtog senare en uppgörelse som i viss mån kom att dominera UEA:s sammankomster. Men vid förbundets andra allmänna möte, som ägde rum på onsdagen, hann

man dock rätt ingående diskutera "Nationalism och internationellt samarbete i nutidens värld". Även om ämnets tyngd och vida omfattning gjorde diskussionsinläggen en smula famlande, så fick man dock klart för sig det grundläggande faktum att redan själva ordet "nationalism" tolkas högst olika i olika länder och språkområden — såväl positivt som negativt. Inte ens det internationella språkets eljest så pregnanta semantik lyckades i detta fall reda ut begreppet helt.

Prof. Lapennas avgång nödvändiggjorde val av ny ordförande, och det dröjde ända till fredagen, innan frågan avgjordes. Valet föll på den engelsk-amerikanske professorn Humphrey Tonkin, verksam vid Pennsylvania University i USA med engelska språket och litteraturen som huvudämne.

Ivo Lapenna — avgående president.

Fredagskvällen bjöd också på "internacia arta vespero" — internationell konstnärlig afton — med en hel rad meriterade sångförmågor, odlade esperanto som uttrycksmedel: Maria Angelova och Jordan Karadjosov från Bulgarien, Margaret Hill från England, Ramona van Delsem från Holland samt Barbara Kohl från Luxemburg. De presenterade såväl seriös som lättare sångkonst och uppskattades mycket, av de livliga applåderarna att döma, av den fulltliga publiken. Men vi får ej heller glömma den förnämliga, välspelande och välsjungande "Esperantokvarteto" från Trenčín, Tjeckoslovakien, som företrädde den lättaste underhållningen denna afton och vid flera tillfällen tidigare under veckan.

Så blev klockan då tio lördag förmiddag den 3 augusti. Den avslutande högtidligheten begynte programenligt, och den nyvalde ordföranden,

Viktigt just nu!

Många har frågat, varifrån UEA får sina inkomster för att kunna utföra sitt arbete.

Den huvudsakliga posten är medlemmarnas avgifter för årsbok och tidn. Esperanto. Det kallar vi för direkt medlemskap, trots att alla redan är medlemmar av UEA genom att landets förbund betalar — en mycket liten — avgift till världsorganisationen.

s-ro Tonkin, hyllade varmt sin företrädare för hans mångåriga och förtjänstfulla insatser inom UEA och för esperanto — "en verklig gigant har han varit inom vår rörelse". Prof. Tonkin lovade i sitt tal också, att i framtiden allt skal göras från hans egen och övriga styrelsemedlemmars sida för att främja UEA:s vitala intressen i hägnet av fortsatt politisk och religiös neutralitet med tonvikt på esperantospråkets spridning inom alla områden.

Sista programpunkt blev när den lokala kongresskommitténs ordf., prof. Werner Bormann, överlämnade den jättestora kongressflaggan med namnen på samtliga kongressvärdstäder efter andra världskriget till gesinjoroj Kühlmann från Köpenhamn, som blir platsen för 1975 års världs-esperantokongress.

Så när som på utflykterna och gudstjänsten ägde kongressens alla evenemang rum i en och samma byggnad, det hypermoderna Congress Centrum Hamburg, som sannerligen inrymmer ändamålsenliga lokaler och dessutom kan erbjuda inkvartering i lyxklass i sitt tillhörande skyskrap hotell Loews Plaza, sannolikt det lyxigaste bland Hamburgs otaliga härbärgen.

Behöver det nämnas, att kongressdeltagarnas känsla av gemenskap tack vare deras gemensamma språk blommade ut helt och fullt? Den västtyska tidningspressen uppmärksammade också det faktum, att kongressarbetet i så hög grad underlättades av att alla förhandlingar kunde föras enspråkigt och utan tolkar.

Ett memento för alla internationella sammankomster, där man ofta kör fast i språkförbistringen.

Karl Gustafsson

Här har vi esperantister ett stort ansvar. Vill vi ha ett effektivt UEA eller vill vi inte?

Svaret på frågan är givetvis, att vi ser fram emot en iderik och handlingskraftig styrelse (helt ny), som har medel till sitt förfogande.

Men då är det nödvändigt, att vi alla redan nu betalar den direkta medlemsavgiften till UEA av minst kategori MA. Då får vi själva både årsbok och tidn. Esperanto, medan UEA tar emot en god hjälp.

"SOCIETO ESPERANTO"

är en ny medlemskategori, som ersätter tidigare Membro-Subtenantoj (MS). Sverige tillhör de länder, som bäst kan hjälpa UEA. Det kan vi visa genom att anteckna oss som UEA-medlemmar i denna nya kategori. Alla som betalar enl. denna plus Patronoj, Honoraj Membroj, Honoraj Prezidantoj och andra Patronoj de UEA räknas in under "Societo Esperanto", och vid varje världskongress kommer det att bli en särskild mottagning av ordföranden i UEA just för dessa medlemmar. Sverige har alltid haft för få medlemmar i den tidigare kategorin MS. Vi bör och kan rätta till det (alla får naturligtvis årsbok och tidningen Esperanto). (Om av någon anledning någon ej vill vara med i "Societo Esperanto" kan man betala in avgift för MA och sedan lägga till en gåva till UEA, men meddela detta på inbetalningstalongen). Avgift Societo Esperanto — 240 kronor.

Du som vill

LEVA MED I ESPERANTO-VÄRLDEN

— få alla viktigare nyheter
— utnyttja den internationella rörelsens alla förmåner

DU MÅSTE VARA MED I UEA

1975 års medlemsavgifter:

MA 80:— kr. Månadstidningen ESPERANTO. Årsbok med adresser till alla ombud.

MS. Se artikeln ovan.

JMA 60:— . Ungdom under 22, får årsbok, tidn. ESPERANTO och tidn. KONTAKTO.

MA-K 80:— . Ungdom 22—25 får årsbok. ESPERANTO och KONTAKTO.

JMJ 20:— . Ungdom under 22 med endast årsbok.

MJ 40:— . Medlem med endast årsbok.

BETALA NU till

Postgiro 14 74 29-5, Svenska Esperantoförbundet.

Redaktoro:

En Borlänge Ulla kaj Franko Luin prezentis la enhavon de tiu "informa pakajo" pri kiu ni jam pli frue aperigis anoncojn kaj artikolojn en La Espero. Kvankam ni jam estas meze en nova studsezono ni volas denove forte rekomendi al vi pripensi, ĉu vi ne povus en via loko uzi iujn el tiuj bonegaj informiloj por disvastigi informojn pri esperanto.

Tro ofte eksteruloj diras al ni: "Esperanto, kio estas tio?" — aŭ "Esperanto, pri ĝi oni multe parolis en la 30-aj jaroj. Ĉu troviĝas ankoraŭ homoj kiuj okupiĝas pri ĝi?"

Evidente nia ĝisnuna informado pri esperanto estis tro malforta; ĝi dro-nis en la abunda fluo da informoj diversspecaj, kiujn verŝas super nin televido, radio, la grandaj gazetoj.

Guste tial estas treege bonvenaj la novaj informiloj de SEF: afiŝetoj facile lokigeblaj kie ajn, flugfolioj, broŝuroj, kiujn vi povas disdoni grand-skale aŭ nur malgrandkvante al viaj geamikoj kaj kamaradoj. Ekzistas ankaŭ pli grandaj afiŝoj por ekspozicioj, ekzemple en bibliotekoj, kaj eĉ pretaj prelegoj.

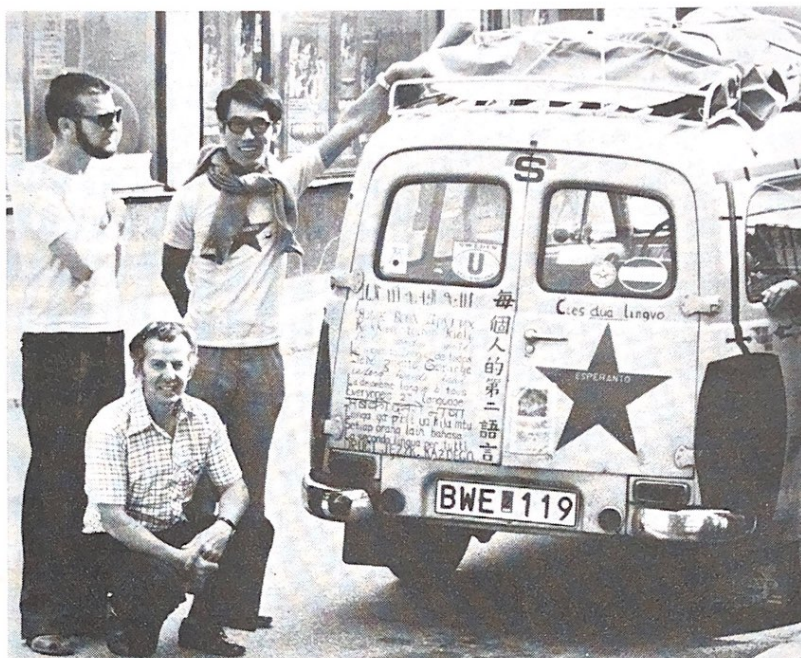
La aktivaj kluboj kompreneble jam mendis, sed vi aliaj, vi kiuj ne estas tiel aktivaj aŭ vi, kiuj vivas en lokoj kie kluboj ne ekzistas, ĉu vi atentis pri la eblecoj sen troa laboro informi homojn pri nia afero?

Ne diru, ke vi ne havas tempon aŭ ne kapablas gvidi kursojn. Certе, la fina celo de nia informado devas esti kursoj por komencantoj, ĉar novajn anojn ni vere bezonas. Sed informado sen kursoj estas tamen pli bona ol nek informado, nek kursoj. Se vi informas, la homoj — iuj homoj — tamen vidas, ke esperanto ekzistas, kaj jam tio estas grava afero. Kaj laŭ la tekstoj de la informiloj ili povas sin turni al SEF por pliaj informoj.

Do, jen iloj konvenaj al ni ĉiuj, ilin povas uzi kaj la grandaj aktivaj kluboj kaj la unuopuloj. Pripensu, kion vi povas fari, kaj skribu tuj al SEF, Stokholmo (adreso, vidu la lastan paĝon).

Prof. Blomberg

Vojaĝo tra Esperantujo

Tri el la vojaĝantoj: Wim Posthuma, Ivar Nilsson, Hisao Tanaka.

Bedaŭrinde VEK (Västerås Esperanto Klubo) ricevis tro malmulte da aliĝoj por la planita vojaĝo tra Eŭropo kaj pro tio ne estis eble aranĝi ĝin laŭ la planoj. Tamen mi povis aranĝi la vojaĝon pli simple per propra aŭto.

Post mallonga haltado en Kungsör por intervjuo por Bergslagsbladet kaj Arboga Tidning, ni veturis al nia unua celo, Helsingør en Danlando, kie ni havis eblecon partopreni dum la lasta tago la Internaciajn FERIAjn Esperantokursojn.

Ni loĝis tie en la "hejmo por mi-grantoj" aŭ junulargastejo kaj ni ĝojis, kiam ni en la vestiblo trovis tekstojn en diversaj lingvoj inter kiuj ankaŭ esperanto pri la vidindaĵoj de la urbo. Ni loĝas en junulargastejoj pro tute specialaj kaŭzoj: kiam mi mendas lokon en eksterlanda junulargastejo mi ĉiam skribas en esperanto kaj aldonas la adreson de la delegito de UEA por tradukado. Ni esperantistoj devas kapti ĉiujn eblecojn atentigi pri la ekzisto de la internacia lingvo.

Nia grupo feliĉe havis multajn okazojn interparoli en esperanto, ĉar unu el la kunvojaĝantoj, Hisao Tanaka, estas japano. Mia aŭto per si mem estis granda reklamilo kun surpentrita granda esperanto-stelo kaj tekstoj, kaj ĝi evidente vekis atenton ĉe aliaj trafikantoj. Almenaŭ eta verda stelo devus esti trovebla

sur la aŭto de ĉiu esperantisto. Je niaj haltoj, ekzemple por viziti manĝejoj, mia ĉemizo kun verda stelo estis ĉiama reklamilo.

Ni kutimas demandi pri esperanto-broŝuroj kaj nomoj de la lokaj UEA-delegitoj ĉe vizitoj en diversaj informejoj. Ankaŭ en Helsingør ni demandis pri tiaj, sed vane, kvankam tie ja okazas ĉiujare la FERIAj Kursoj.

En Hamburgo ni loĝis en la junulargastejo Jugendpark en Langenhorn, kaj poste ni havis kelkajn interesajn tagojn ĉe la mondkongreso.

El nia junulargastejo en Soest apud Utrecht en Nederlando ni faris du ekskursojn. Unu kondukis nin al Rotterdam kie mi vizitis la oficejon de UEA dum mia kunvojaĝanto Alvar Halling vizitis sian malnovan (de 1930) korespondanton kaj Tove Östman kaptis la okazon rigardi la urbon.

Por mi estis vere interese lerni pri la agado en la Centra Oficejo. Tri personoj deĵoris tie, malgraŭ la samtempe okazanta kongreso en Hamburgo. S-ro Childs montris al mi la diversajn ĉambrojn; li ankaŭ loĝas en la domo de UEA. La aliaj ĉambroj estas kontoroj, ekspedejoj, biblioteko k. t. p. La direktoro de C. O., D-ro Sadler, disponas pri unu ĉambro. Je la Liĝservo oni povas mendu ne nur librojn sed ankaŭ stelojn, gramofondiskojn, kasetbendojn, poŝtmarkojn

kaĝ fotokopiojn de malnovaj esperanto-eldonaĵoj. En la biblioteko oni trovas ĉiujn eldonaĵojn pri aŭ en esperanto ordigitaj laŭ la eldonjaroj. La plej unuaj libroj sekve estas tiuj de Zamenhof mem.

La C. O. ne estas moderna sed la diversaj kontormaŝinoj estas en sufiĉe bona stato. La agado ekonomie dependas de ni ĉiuj, kaj tial estas ege necese ke pli da esperantistoj fariĝu rektaj membroj de UEA. Membro kun la revuo Esperanto kaj la jarlibro pagas 80 sv.kronojn, sed oni ja povas ankaŭ fariĝi membro kun nur jarlibro kaj tio kostas nur 40.

Certaj rondoj en UEA kritikis iomete la reklamon sur niĝaj ĉemizoj, kaj tial mi diskutis tiun aferon kun s-ro Childs. Li persone estas pozitiva rilate al la reklamo kaj promesis sia-vice diskuti la aferon kaj raporti pri la rezulto. Se la sinteno estos favora UEA eble helpos je la vendado.

La dua ekskurso estis al la Komisiono por Eksteraj Rilatoj de TEJO en Amsterdamo. Tiu grupo okupiĝas pri ĉiuj aspektoj de kulturimperialismo, lingva diskriminacio, rajtoj de la minoritatoj k. t. p.

En Münster en okcidenta Germanujo okazis dum la tempo 3—10 aŭgusto la 30-a Internacia Junulara Kongreso, kaj ni restis tie dum unu tago kaj duono. Tie oni povis partopreni aŭ la ordinaran kongreson kun ĝiaj diversaj laborgrupoj aŭ la seminarion pri "Lingvo kaj Socio". Al tiu seminario estis invititaj reprezentantoj de kelkaj junularaj organizaĵoj de Nederlando kaj Germanujo. La invititoj ne estis esperantistoj kaj tial oni devis interpreti. Sed estas tre grave ke tiaj personoj havu kontakton kun junaj esperantistoj.

Reveturante tra Hamburgo ni de tie kunportis Ivar Nilsson el Umeå kiu restis tie dum la tuta kongresosemajno. En Danlando ni pasigis tre agrablajn horojn inter afablaj homoj ĉe ges. Bechmann-Sørensen en Nørresundby, membroj de la Pasporta Servo de TEJO. La grupo disigis en Västerås esperante denove renkontiĝi en Kopenhago en 1975.

Wim Posthuma

Resumé på svenska

Med fem esperantister, bland dem Hisao Tanaka, Japan, genomfördes den planerade bilfärden från Västerås till olika esperantoarrangemang i Europa under sommaren. Vi bodde på vandrarhem eller hos bekanta, eller också utnyttjade vi den "öppet-hem-organisation" som ungdomsorganisationens Pasporta Servo inrättat för att underlätta resor för ungdomar. Under 14 dagar hann vi besöka världskongressen i Hamburg, UEA:s huvudkontor i Rotterdam, ungdomskongressen i Münster m. m. Speciellt intressant för mig var besöket i UEA-kontoret med dess stora bibliotek, bokförsäljning och expeditionslokaler.

BOKENS DAG KAN VARA VARJE DAG..

NYHETER 1974:

KUN SIASPECA SPICO

En samling noveller, sketcher och dikter ur Raymond Schwarz' spirituella och öoverträffade bidrag till olika Esperanto-tidningar under årens lopp, bl. a. under rubriken "Lau mia — ridpunkto". Pris med moms kr. 28: 80

NI KAJ ĜI, ESEJOJ III, pri religio kaj arto

Original: Gaston Waringhien.
"Eble la plej ambicia verko, el belliteratura artismo, de la Prezidanto de la Akademio de Esperanto, kie brile riveligas lia multflanka erudicio kaj lia arta sentivo". (R. Perez).
Pris med moms kr. 43: 55

LA ARBO DE LA SCIADO

Av Pio Baroja, översatt från spanska av F. de Diego.
Roman om en ung spanjors dramatiska och korta liv, skildrat av 1900-talets störste spanske romanförfattare. Utgiven med anledning av Barojas 100-års födelsedag.
Pris med moms kr. 31: 75

JUDOJ SEN MONO

Av M. Gold, översatt av G. Saville.
En ung polsk-judisk invandrare i Amerika med många svårigheter, utan språkkunskap och utbildning är romanens ämne.
Pris med moms kr. 27: 65.

VERDA ROBO,

aŭ "Ordinaraj Indianoj" är titeln på J. H. Rosbachs originalroman om människor, som träffas på ett norskt turisthotell, där mycket händer... I Rosbachs vanliga utomordentliga berättarstil.
Pris med moms kr. 32: —

LA LANTERNISTO, recenserad i La Espero nr 4, kostar med moms kr. 24: 70.

PATROJ KAJ FILOJ, recenserad i La Espero nr 4, kostar med moms kr. 24: 70.

FÖRSLAG: Gör små "bokgäng" i klubbarna, köp någon bok tillsammans, läs — och skänk den sedan till den egna klubbens bibliotek! God start — eller god påfyllnad.

Förlagsföreningen Esperanto

Fack, 200 42 Malmö 7
Postgiro 578-5
Tel. 040 - 12 92 11 (A. G. Strönne)

Aligu nun al Kopenhago

En alia parto de ĉi tiu numero troviĝas informoj pri la kotizoj ktp. Aki-ru aliĝilon, se vi ne havas, kaj ekagu.

La kongreso okazos de la 26-a de julio ĝis la 2-a de aŭgusto 1975 en "Falkonercentret". Tio estas nova kaj bela kongresejo, kiu estas digna kadro por nia jubilea kongreso (la 60-a). Samtempe la kongresejo estas vere praktika kaj taŭga kun grandaj kaj diversaj malpli grandaj salonoj.

"Falkonercentret" situas en Frederiksberg, kiu estas memstara komunuma enklavo preskaŭ en la centro de Kopenhago. 200 metrojn distance de la kongresejo troviĝas fervoja stacio en la reto de la elektra S-fervojoj de Kopenhago, tiel ke oni rapide kaj malmultekoste povas veturi al diversaj partoj de la dana metropolo. Cetere oni per diversaj aŭtobuslinioj povas veturi al la diversaj lokoj de Kopenhago.

La urbdomo de Frederiksberg situas 250 metrojn de la kongresejo, kaj 600 metrojn de la kongresejo troviĝas la enirejo al granda kaj ĉarma parko "Frederiksberg Have" kun la bela kaj interesa palaco "Frederiksberg Slot". Kaj tuj trans tiu parko oni trovas la zoologian ĝardenon de Kopenhago kaj alian grandan parkon "Sondermarken".

Oni povas manĝi en la kongresejo mem, sed cetere oni en la proksimeco trovas multajn, malgrandajn kaj ĉarmajn restoraciojn, kie oni povas manĝi malmultekoste.

En la kongresejo mem troviĝas hotelo, kie oni rezervis ĉambrojn, sed multaj aliaj hoteloj troviĝas proksime.

Aŭtomobilojn oni sen malfacilaĵoj povas parkumi tre proksime al la kongresejo.

**Proksima urbo
Interesa kongreso
Ĉiuj kaptu nun la okazon
Aligu... tuj**

NI GRATULAS AL

Thorsten Farm, Sundsvall, 70-jara 19/9 1974. Neniu povas tion kredi, ĉu? La energia gvidanto en Sundsvall, kun sia edzino fidela partoprenanto de la Universalaj Kongresoj, aspektas ankoraŭ multe pli juna.

Teodor Julin, Stockholm, 94-jara 31/10, malnova veterano kiu restas juna. Li partoprenas regule la kunvenojn de la stokholma klubo.

Esperanto-Kongreso sub noktomeza suno 1975!

La 44a Norvega Esperanto-Kongreso okazos en Tromsø de la 4:a ĝis la 7a de Julio 1975. Ĝin aranĝos la Esperantoklubo "La Norda Lumo", la plej norda esperantoklubo en la mondo. Nur unufoje ĝis nun Norvega Esperantista Ligo okazigis sian kongreson en Norda Norvegujo, nome en Narvik en 1953.

Ni antaŭvidas, ke estos granda intereso por la kongreso. Kompren-eble ni atendas multajn norvegajn kongresanojn, sed ni invitas ankaŭ la esperantistojn el la tuta mondo. El nordaj Svedujo kaj Finnlando la distanco ne estas tre longa, sed certe ankaŭ multaj samideanoj el malproksimaj landoj deziras travivi esperantistajn renkontiĝon apud la Arktika Maro.

Tromsø estas la plej granda urbo en Norda Norvegujo, kun proks. 43 000 loĝantoj, kaj ĝi kreskas rapide. La ĉefa kaŭzo estas la nova universitato. Laŭ areo Tromsø estas la plej granda urbo de nia lando, 2 400 kvkm. La urba centro estas la insulo Tromsøy en la markolo Tromsøysund. Du modernaj pontoj, longaj pli ol 1 000 m, ligas la insulon al la kontinento oriente kaj al la granda insulo Kvaløya okcidente.

Per komforta aeroplano la vojaĝo Oslo-Tromsø daŭras malpli ol du horojn, per ŝipo kaj fervojo kelkajn tagojn. Rekomendinda estas veturo vagonare de Oslo ĝis Trondhejmo aŭ ĝis Bodo, por daŭrigi norden per ŝipo. Ĉiutage laŭbordaj rapidŝipoj haltas en Tromsø, unu survoje norden, alia suden. Ĉiusemre diversaj turistŝipoj vizitas la urbon.

Situante je preskaŭ 70° de norda latitudo Tromsø estas la plej granda urba socio de la mondo tiel proksime al la Norda Poluso. Dum multaj jaroj la urbo funkciis kiel elirpunkto de ekspedicioj kaj aliaj vojaĝoj en la arktikaj regionoj. Vico da esploristoj ekiris de Tromsø al Svalbardo (Spicbergo) kaj aliaj arktikaj lokoj. Plej konataj estas André, Amundsen, Nansen. Tial la urbo ofte estas nomata la Pordego al la Arktika Maro. Dum la dua mondmilito, la 12an de Novembro 1944, britaj aeroplanoj subakvigis la grandan germanan batalŝipon "Tirpitz" okcidente de la urbo.

Dum la somero la tagoj daŭras longe ĉi tie en la Nordo. De Majo ĝis Aŭgusto la noktoj estas lumaj

NOVA ADRESO

La sekretario de SEF, Tomas Jansson, estas nun trovebla ĉe Studentstaden 15:235, 752 33 Uppsala, tel. 018-14 83 81.

kiel tagoj. De la 21a de Majo ĝis la 23a de Julio la suno ne iras sub la horizonton, ni havas noktomezan sunon. Sed kompreneble okazas, ke pro pluvo aŭ nuboj ĝi ne estas videbla. Dum la vintro, kontraŭe, la suno restas sub la horizonto dum preskaŭ du monatoj. Ni esperas, ke la kongresanoj povos travivi restadon en Tromsø en bona, somera vetero kaj vidi la sunon brilantan dum la nokto.

La tempo, komenco de Julio, estas oportuna. Se oni disponas iom da libera tempo, oni povos vojaĝi en riĉa, pura kaj bela naturo.

Kiam la programo de la kongreso estos preta, ni dissendos ĝin al interesigantoj, kun aliĝilo. Sed atentu: la kongreso okazos dum la turistsezono, kaj necesas mendi lokojn en hoteloj, ŝipoj k. t. p. tre frue. Jam en Aŭgusto 1974, do preskaŭ tutan jaron antaŭe, oni devas mendi la lokojn en la laŭbordaj rapidŝipoj! Ni jam rezervis ĉambrojn aŭ litojn en hotelo. Sed ni petas ĉiujn interesigantojn, provizore nedefinitive, anonci sin laŭeble baldaŭ al la Loka Kongresa Komitato, s-ro Rolf Holm (Delegito de UEA), Lanesvn. 15, N-9000 Tromsø, Norvegujo; telefono: (4783) 821 54.

Bonvenon al Tromsø!

Herolv Olsen

Prez. de La Norda Lumo
kaj de la L. K. K.

PRENUMERERA

FÖR 1975 PA

ESPERANTO-TIDNINGAR

Heroldo	45:—
Kontakto	21:—
Omoto	13:—
Sennaciulo	26:—
Kulturaj Kajeroj	12:—
Literatura Foiro	13:—

Ingen moms på dessa priser. UEA:s tidskrift "Esperanto" får man genom medlemskap i UEA och "La Espero" genom Svenska Esperanto-förbundet. Förlaget förmedlar abonnemang även på andra Esperanto-tidningar men kan inte ta ansvar för att dessa levereras.

ESPERANTOFÖRLAGET

Fack, 200 42 Malmö 7

Postgiro 578-5

VETERANOJ FORPISIS

Maria (Maj) Aberg, Sparreholm, mortis en aŭgusto, 82-jara. Instruistino kaj lerneja bibliotekistino en Stokholmo ĝis sia emeritiĝo, ŝi havis fortan intereson pri esperanto.

NILS HEDGREN, Stockholm

Unu el la veteranoj en Svedujo, Nils Hedgren, forlasis nin por ĉiam la 2-an de septembro 85-jara.

Li verŝajne estis la plej malnova esperantisto en nia lando ekterninte esperanton jam 1904. Aktiva membro de Grupo Esperantista de Stockholm, ĝia prezidanto dum multaj jaroj kaj ankaŭ revizoro en SEF dum longa periodo.

Ni memoros nian lertan, erudician amikon, kies scioj estis tre grandaj kaj vastaj. Tion ni ofte spertis je liaj kontribuoj al la programoj en la grupaj kunvenoj.

BA

POETER

Jag har givit ut flera diktböcker på svenska och söker nu kontakt med andra som liksom jag vill dikta på esperanto.

Vi kunde inspirera varandra.

KOM AN!

Jarlo

(Jarl Hammarberg-Åkesson)
Ringarstigen 3
161 52 Bromma (Stockholm)

Esperanto estas bela lingvo — jen opinio de lernantoj de Eli Urbanova, ili estas 8—10 jaraĝaj kaj tre interesigas. Ne forgesu saluti ilin per poŝtkarto!

La adreso: Esperanto-rondeto ZDS, Linduerova str., Praha 8 — Ĉeĥoslovakio.

RADIO BUDAPEST

Estas organizata kampanjo, por ke Radio Budapest restarigu siajn disaŭdigojn en la internacia lingvo. Skribu leteron aŭ pk al Radio Budapest, 1800 Budapest, Bródy Sandor u. 5—8, petante regulajn programojn en Esperanto. Bv reskribi, se vi jam skribis. Nur amaso da eksterlandaj korespondadoj povas konvinki grandan radiostacion. Jen ni havas bonan eblecon gajni pliajn disaŭdigojn en Esperanto. SK.

Lernu per la eraroj

LINGVA DEMANDO:

Kiu frazo estas pli bona La kursgvidanto ofte helpas al la komencantoj. Aŭ: La kursgvidanto ofte helpas la komencantojn.

RESPONDO:

Ambaŭ frazoj estas ĝustaj. Laŭ Plena Ilustrita Vortaro: **helpi** (tr.) 1/ (iu iun, al iu). Faciligi ies laboron k. s. partoprenante en ĝi: Ĉiu helpas sian proksimulon. — Ĉu mi povas helpi al vi? — Helpu min en la traduko de tiu ĉi peco. — Li tre multe helpis al la vastiĝo de tiu lingvo(Z).

DEMANDO:

Kiu frazo estas pli bona? Elkore salutas vin. Aŭ: Elkore salutas al vi.

RESPONDO:

Laŭ PIV: **saluti** (tr.) Montri al iu, per gesto aŭ formulo, sian respekton... Hieraŭ mi renkontis vian filon k. li ĝentile salutis min (Z). Mi vin salutas (Z). Al ĉiuj amikoj volu transdoni mian sinceran saluton(Z).

La subskribinto uzas kutime la formulon: **Mi salutas vin**. Aŭ: Mi alportas saluton al vi de samideano K. kiun mi renkontis dum la kongreso en Hamburgo.

T. M.

VENONTA NUMERO

Limdato por manuskriptoj:
31 oktobro.

Konstrui per

YTONG®

estas konstrui

ekonomie

brulsekure

YTONGBOLAGEN

Hällabrottet

Världskon- gressen 1975

Under årets världskongress beslöt UEAs nya styrelse, att 1975 års världskongress skall äga rum i

KÖPENHAMN

under tiden

26 juli—2 augusti

Här kommer nu ett verkligt unikt tillfälle, som ngen svensk esperantist bör låta gå sig ur händerna. Absolut icke. Och hjälp nybörjare att anmäla sig.

Men det gäller att vara ute i god tid med sin anmälan. Dessutom stiger alltid kongressavgiften efter den 1 januari.

Svensk förmedlare (peranto) är som vanligt endast Svenska Esperantoförbundet. Anmälningsblanketter kan du beställa hos fru Ester Andrén, Regementsgatan 27 D, 217 53 Malmö (tel. 040-652 09). Till samma adress återsänder du anmälningsblanketten. Även utfärder och logi beställes via fru Andrén, när det sedan blir tid för det, men vänta då alltid först på SEF:s cirkulär, som kommer till alla anmälda.

Alla avgifter betalar du till postgiro 14 74 29-5, Svenska Esperantoförbundet, Specialkonto, Malmö.

Nu gäller det kongressavgiften, och den kan du ordna omgående.

Kongressavgifterna är lägre för den som är direkt medlem i UEA och för den som anmäler sig tidigt. Här nedan följer dessa avgifter enl. de olika kategorierna. Den första avgiften gäller den som anmäler sig senast den 31 december i år (inom parentes meddelas avgiften intill den 31 mars 1975, varefter den stiger ytterligare).

1. Kongresano, **ne-membro** individua de UEA: **198:—** (227:—)
2. Kongresano, individua membro de UEA kun Jarlibro (MJ): **167:—** (193:—)
3. Kongresano, individua membro de UEA kun Jarlibro kaj revuo "Esperanto" (MA): **133:—** (159:—)
4. Edz(in)o de Kongresano en kategorio (1): **141:—** (159:—)
5. Edz(in)o de Kongresano en kategorio (2) aŭ (3): **117:—** (135:—)
6. Junulo ĝis inkluzive 20-jara: **61:—** (68:—)
7. Universitata studento ĝis inkluzive 30-jara: **99:—** (114:—)
8. Blindulo: **80:—** (91:—)

Allt i svenska kronor.

När du anmäler dig, skriv mycket tydligt ditt namn och adress men sätt inte ut några anmälningsavgifter på "aligilo". Det gör SEF. Meddela i stäl-

Ere—parkere

1. Per vorto ĝentila ĉio estas facila
2. Per insulto kaj kolero ne klariĝas afero

3. Se devigas neceso, faru kun kareso
4. Virina rideto pli kaptas ol reto

let avgifterna tydligt på postgirotalongen eller helst i ett särskilt brev tillsammans med anmälningsblanketten.

När du betalar din kongressavgift, lägg gärna till några kronor för de särskilda kongressfonder som finns, t. ex. Litteraturfonden (tävlingspremier), Blindfonden (de blindas kongress, Adopta kaso (för dem som inte kan betala från sitt land) och Adoptaj gepatroj (för barnkongressen). Och just nu — för att ge en välkommen hjälp åt UEAs nya styrelse — vore det lämpligt lämna bidrag till Generala Kaso de UEA (allmänt bidrag). Du får självfallet gärna bidra till dessa fonder, även om du själv inte tänker åka till kongressen. Men glöm ej att på girotalong eller i brev meddela, vad inbetalningen avser.

La Espero

Svenska Esperantotidningen

Organ för Sv. Esperantoförbundet, Fack, 122 04 Stockholm-Enskede, Högervägen 31.

Postgirokonto 20 12-3.

Ansvarig utgivare: Bertil Åkerberg.

Redaktör: Ake Blomberg, Lidåkersgatan 6 C, 531 00 Lidköping.

Tel. 0510-286 42 (arb. 0510-221 30).

Medlemsavgift för direkt medl. 25 kr, ungdom 10 kr, familjemedlem utan tidning 5 kr.

Prenumerationspris 25 kr.

Förbundets sekretariat är öppet onsdagar kl. 18—20, tel. 08-48 99 76.

Sturtryckeriet AB - Stockholm 1974